

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 19-1/25-07924
Otsuse kuupäev 04.09.2025
Komisjoni koosseis Alar Urm

Tarbija
Kaupleja AS Inbank Finance (16197915)

Tarbija nõue Tarbija soovib teada, kas Kaupleja poolt esitatud intress on seadusega kooskõlas.

Resolutsioon:

1. Rahuldada avaldus.
2. Kauplejal tuleb aktsepteerida tarbija tehtud laenu ennetähtaegset tagasimakset ja esitada tagasiulatuv pooltevahelise laenulepingu nr L89007412175 võlasuhte ümberarvestus arvestades tarbija tegelikult tehtud makseid ja laenu ennetähtaegset tagasimakset summas 8000 eurot arvestades selle summa ennetähtaegse tagastamise kuupäevaks 28.01.2023.
3. Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi, võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Asjaolud:

Tarbija selgitas oma avalduses alljärgnevalt asjaolusid:

"18.01.2023 tasusin Inbankile ühekordse suure summa 8 000 eurot eesmärgiga vähendada laenujääki ja sellega seotud intressikulu. Hiljem märkasin, et minu laenujääk ei vähenenud vastavalt ja intressi arvestati edasi kogu laenusummalt, mitte vähendatud jäägilt.

Pöördusin korduvalt panga poole, sooviga selgitada, kas intressiarvestus toimub vastavalt lepingupunktile 5.1, kus on kirjas:

"Laenu tähtaja jooksul arvestame Intressi Teie kasutuses olevalt Laenu tagasi maksmata osalt vastavalt selle kasutamise ajale."

Inbanki selgituse järgi oleksin pidanud sellise osalise tagastuse korral esitama eraldi kirjaliku sooviavalduse vastavalt lepingupunktile 4.4. Seda infot ei olnud mulle varem arusaadavalt ja selgelt esitatud, samuti ei olnud lepingu sõlmimisel piisavalt selgitatud, et ilma täiendava avalduseta käsitletakse sellist suuremahulist makset mitte põhiosa vähendamise, vaid ettemaksuna kuumaksete katteks. Kuid mina leian et need 2 punkti on vastuolus ja tekkivad segadust, kuna mina lugesin p5.1 selgelt välja, et intress arvestatakse kasutuses olevast summast, mis 18.01.23

seisuga oli ca 2368, mitte 102368, millest jooksis intress ka edaspidi"

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja selgitas tekkinud olukorda:

“Eelnevast tulenevalt on Inbank nõuetekohaselt teavitanud Tarbijat Lepingu tingimustest, sh krediidi osalise ennetähtaegse tagastamise tingimustest. Kuivõrd Tarbija ei ole esitanud avaldust krediidi osaliseks ennetähtaegseks tagastamiseks, loeti enammakstud summa ettemaksus, millest arvestati maha igakuiseid osamakseid vastavalt maksegraafikule. Inbank kinnitab, et intressiarvestus on toimunud kooskõlas Lepingus sätestatud tingimustega.”

Kaupleja pakkus kompromissina:

“Hea tahte märgiks pakkus Inbank 04.07.2025 Tarbijale lahendust vormistada lepingu muudatus tagasiulatuvalt seisuga 31.10.2024, hoolimata asjaolust, et Tarbija ei ole järginud lepingu tingimustest tulenevat kohustust teavitada Inbanki soovist laenusumma osaliselt ennetähtaegselt tagastada.”

Tarbija vastus Kaupleja poolt pakutud kompromissile oli alljärgnev:

Inbank pakkus kompromissi vormis võimalust sõlmida uus leping, mille intressimäär oleks alandatud tagasiulatuvalt alates 2023. aasta novembrist. Nende väitel oleks uue lepingu kogukulu madalam kui vana lepingu alusel lõpuni makstes.

Kuid pakkumise sisu osutus tegelikkuses problemaatiliseks ja tarbijavaenulikuks.

Probleemsed asjaolud:

Üheski varasemas kirjas ei maininud Inbank, et uue lepingu allkirjastamisel tuleb koheselt tasuda 2481,84 € – see selgus alles detailide kontrollimisel (kui ma konkreetselt küsisin üle, kas ma sain õieti aru leolingust, siis õnneks tuli välja et mitte ja ma ei allkirjastanud lepingu, mis esialgu tundus heaks kompromissiks.). Tegemist on maksetega perioodi eest nov 2024 – juuli 2025, mida esitatakse tagantjärel.

Ei ole selge, kas sellelt summalt lisanduksid ka viivised või intressid, sest uue lepingu sõlmimine toimuks justkui tagantjärel, st tagasiulatuvalt.

2023 aasta jaanuaris maksin Inbankile 8000 €, kuid seda käsitles pank ettemaksuna, mitte laenu põhiosa tagasimaksena. Seetõttu jätkus intressi arvestamine kogu varasema jäägi pealt.

Pärast selle 8000 € tasumist oli laenu jääk tegelikult vaid umbes 2500 €, kuid tänaseks on Inbanki hinnangul laenujääk juba 4700 € – see viitab sellele, et minu suur sissemakse ei vähendanud põhiosa ega intressikoormust vastavalt.

Sisuliselt on Inbank kasutanud 8000 € summat juba üle kahe aasta, kuid ikkagi nõuab mult intressi kogu summalt, justkui ettemaks ei vähendaks kohustust.

Komisjoni põhjendus:

1. Pooled on sõlminud laenulepingu.

2. Tegemist on tarbijalepinguga, kohaldub VÕS § 411 lg 1, mis sätestab, et tarbija võib tarbijakrediidilepingust tulenevad kohustused osaliselt või täielikult täita ennetähtaegselt. Sellisel juhul ei võlgne tarbija krediidi kasutamata jätmise ajale langevat intressi ja muid kulusid.

3. Poolte lepingu osaks on tüüptingimused. Poolte vaidluse lahendamisel on asjakohased järgnevad tüüptingimused:

“4.4 Kui Te soovite Laenu ennetähtaegselt osaliselt või täielikult tagastada, esitage kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis Sooviavaldus, märkides tagastatava summa ja tagastamise kuupäeva. Laenu osalise või täieliku ennetähtaegse tagastamise korral ei pea Te tasuma Laenu kasutamata jätmise ajale langevat Intressi ja muid kulusid. Seejärel teatame Teile tagastamise seisuga Teenuselepingust tulenevate maksete kogusumma ning ennetähtaegse tagastamise hüvitise suuruse Hinnakirjas fikseeritud määras juhul, kui Me seda rakendame.

4.5 Sooviavaldust esitamata tehtud ennetähtaegsed tagasimaksed või enamakstud summad loeme ettemaksuks või Teie mis tahes muu Meie ees oleva ja sissenõutavaks muutunud kohustuse katteks. Kui enamakstud summat pole võimalik ettemaksuks lugeda või tasaarveldada muu sissenõutavaks muutunud kohustuse katteks, tagastame enamakstud summa Teie Sooviavalduse alusel 10 (kümne) päeva jooksul. Me ei tagasta enamakstud, mis on väiksem kui Hinnakirjas sätestatud summa.”.

4. Viidatud tüüptingimused sätestavad tarbijale kohustuse esitada kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis avaldus, et laenu ennetähtaegselt tagasi maksta. Tüüptingimus p 4.5 sätestab kaupleja kohustuse tagastada ettemaks juhul, kui seda ei ole võimalik tasaarvestada sissenõutavaks muutunud kohustuse katteks. Kaupleja ei ole seda summat arvestanud kui laenulepingu ennetähtaegset tagasimakset ega ka tagastanud. Kaupleja ei teinud maksegraafiku ümberarvestust, seega ei nõustunud kaupleja laenu ennetähtaegse tagastamisega.

5. Igakuise tagasimakse suurus vastavalt laenulepingule oli 275,86 eurot. Tarbija tegi tagasimakse summas 8000 eurot ja märkis selle selgituseks „laenuleping nr L89007412175“.

6. Pooltevahelise lepingu tüüptingimus 4.4 ei saa olla tõlgendatud kitsendavalt, see tähendab, et kui tarbija tagastab laenu ennetähtaegselt ja teatab sellest suuliselt või e-kirja teel, siis ei ole kauplajal selle tüüptingimuse alusel õigust nõuda ennetähtaegse tagasimakse soovi täiendavat vormistamist, kui tarbija on enda tahteavalduse kauplajale teatavaks teinud. Selline tõlgendus piiraks tarbija õigust laenu ennetähtaegseks tagastamiseks (VÕS § 411) ja oleks tühine vastavalt VÕS § 42 lg 1, kuna piirab tarbija seadusega sätestatud õiguse teostamist ebamõistlikult.

7. Pooltevahelise lepingu tüüptingimus p 4.5 sätestab, et kauplajale sooviavaldust esitamata tasutud summa loetakse „ettemaksuks või Teie mis tahes muu Meie ees oleva ja sissenõutavaks muutunud kohustuse katteks“. Kaupleja ei tõlgenda laenu tagasimakse tahteavaldusena maksekorralduses esitatud kirjalikult taasesitatavat viidet laenulepingule. Arvestades poolte laenulepingut ei saa sellist makset mis viitab konkreetsele laenulepingule tõlgendada muuna, kui ennetähtaegse tagasimaksena. Vastavalt VÕS § 7 lg 1 võlasuhtes loetakse mõistlikuks seda, mida samas olukorras heas usus tegutsevad isikud loeksid tavaliselt mõistlikuks. Laenu saanud isikult sellise selgitusega makse saanud laenuandja eeldab, et tehtud on ennetähtaegne laenu tagasimakse. Makse selgitus viitab selgelt pooltevahelisele lepingule, võrreldes kokkulepitud kuumaksega on tegemist oluliselt erineva maksega ja muud tasumise alust, kui laenu tagasimakse, esitatud asjaolude kohaselt tarbijal kauplajale ei olnud.

8. Kaupleja tõlgenduse kohaselt võimaldab tüüptingimus p 4.5 kauplajal laenulepingus, kus laenuperiood on 01.2022-01.2027, igakuine tagasimakse 275,86 eurot ja laenusumma 12 000 eurot saadud tagasimakset summas 8000 eurot käsitleda ettemaksuna. See ei ole heauskne käitumine (VÕS § 6 lg 1). Tüüptingimuses sätestatud kaupleja õigus lugeda enamtasutu ettemaksuks on VÕS § 42 lg 3 alusel tarbijat ebamõistlikult kahjustav tüüptingimus, kuna võimaldab juhul, kui tarbija ei ole kauplajale eelnevalt esitanud sooviavaldust ja teeb ennetähtaegse laenu tagasimakse lugeda saadud ettemaksuks, mitte laenu tagasimakseks. Sellega loob kaupleja olukorra, kus saab tarbijalt saadud summa jätta tagastamata ja kasutada seda ise ning mitte maksta sellelt intressi kuid siiski nõuda tarbijalt laenuintressi. Kuna lepingu tüüptingimus p 4.5 loob kauplajale sellise võimaluse on tegemist tühise tüüptingimusega.

9. Kaupleja on pank ja temalt saab eeldada suutlikkust märgata, kui lepingupartner, kes pidi tasuma ühes kuus 275,86 eurot tasus tegelikult 8000 eurot. Sellise makse saamise järel pidanuks pank kliendiga ühenduma ning selle laekumise kohta pärima. Tulenevalt lepingu tüüptingimustest 4.4 ja 4.5 koosmõjus pidanuks pank tagasimakse kohta tegema otsuse hiljemalt 10 päeva jooksul ja

tegema vastavad tagasimaksegraafiku ümberarvestused.

10. Arvestades, et VÕS § 411 lg 1 sätestab tarbija õiguse laen ennetähtaegselt tagastada ei saa kaupleja selle õiguse kasutamist pidada lepingumuudatuseks, mille eest on võimalik nõuda täiendavat tasu, see piiraks tarbija eeltoodud sättest tuleneva õiguse kasutamist.

11. Kaupleja oleks pidanud tarbija tahte välja selgitama 10 päeva jooksul pärast eelviidatud 8000 eurose makse saamist tarbijalt ning arvestama seda laenu põhisumma ennetähtaegse tagasimaksena.

12. Kaupleja tugineb vastuses avaldusele sellele, et tal on tüüptingimuste p 4.4. ja 4.5 alusel õigus lugeda tarbija makstud 8000 eurot ettemaksuks, mitte laenusumma ennetähtaegseks tagasimaksuks. Eeltoodud arvestades on tüüptingimuste punktid 4.4 ja 4.5 tühised. Seega ei ole kaupleja esitatud vastuväited kaebusele õiged ja kaupleja on kohustist rikkunud (VÕS § 100) mille sisuks on keeldumine ennetähtaegse laenu tagasimakse võimaldamisest, mis on tarbija VÕS § 411 sätestatud õigus.

13. Sellest tulenevalt on põhjendatud tarbija nõue korrigeerida laenulepingut nii, nagu oleks 8000 euro tasumine olnud laenu (osaline) ennetähtaegne tagasimakse. Ümberarvestuse aja tuletas komisjon tüüptingimuste p 4.4. ja 4.5 alusel.

14. Kui kaupleja komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei täida ja poolte vaidlus jätkub kohtus on tarbijal soovitatav kasutada vaidluses õigusnõustajat. Kui kaupleja komisjoni otsuse täidab oleks asjakohane kaaluda tüüptingimuste p 4.4. ja 4.5 sõnastuse korrigeerimist, kui seda ei tehta, on asjakohane kaaluda TTJA menetlust TKS § 21 lg 2 p 6 alusel ebamõistlikult kahjustavate tüüptingimuste kasutamise keelamiseks.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Alar Urm

/allkirjastatud digitaalselt/